

Sygn. akt V Ua 18/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Sędziowie: Sędzia Agnieszka Leżańska, Sędzia Beata Łapińska,

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2020 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. R. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Oddział (...) w Ł.

o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej

na skutek apelacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 lutego 2020 r. sygn. akt IV U 342/19

oddala apelację.

Sędzia Agnieszka Leżańska Sędzia Urszula Sipińska-Sęk Sędzia Beata Łapińska

Sygn.akt V Ua 18/20

UZASADNIENIE

KRUS Oddział (...) w Ł. decyzją z dnia 12 sierpnia 2019r. sygn. (...) odmówił M. R. (1) odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej z dnia 10 stycznia 2019 roku.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie IV U 342/19 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z odwołania M. R. (1) przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w Ł. o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 12 sierpnia 2019 r. sygn. (...) w ten sposób , że zasądził od Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w Ł. na rzecz M. R. (1) kwotę 1618 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za 2% uszczerbku na zdrowiu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

M. R. (1) ma gospodarstwo rolne w S.. W dniu 10.1.19r. pracowała w obejściu, zajmowała się czerpaniem dla kur wody ze studni. Przy tej czynności poślizgnęła się na oblodzonej powierzchni podwórza i upadła uderzając nogą w studnię. Doznała urazu lewej nogi. Po wypadku trafiła do szpitala w B., gdzie stwierdzono złamanie I kości śródstopia lewego i założono szynę gipsową.

Sąd Rejonowy na podstawie opinii biegłego ortopedy ustalił, że M. R. na skutek wypadku przy pracy rolniczej doznała uszczerbku na zdrowiu w wysokości 2%. W. odczuwa nadal bolesność palpacyjną i przy kucaniu. Złamanie I kości śródstopia zostało wygojone w dobrym ustawieniu odłamów. Poszerzenie obrysów kości skutkuje dolegliwościami bólowymi powysiłkowymi stopy.

Sąd Rejonowy uznał, że biegły ortopeda zasadnie wskazał, że nie można orzec uszczerbku w granicach określonych w tabeli, gdyż w pozycji 167a uszczerbek jest określany dla skutków złamania w postaci przemieszczenia, zniekształcenia stopy, a takie skutki nie występują u wnioskodawczyni. Biorąc pod uwagę, że M. R. doznała 2% uszczerbku na zdrowiu, Sąd Rejonowy przyznał jej prawo do odszkodowania (art.10 ust. 1 usr) za uszczerbek na zdrowiu (art. 13 usr) w kwocie 1.618,00zł (2x809).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik organu rentowego zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie:

1) prawa materialnego art. 13 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (. Dz.U. z 2019 roku poz 299 ze zm) w zw. z art. 11 ust 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1773 - j.t.) oraz § 8 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2013r., poz. 954 - j.t.) poprzez jego niezastosowanie i przyznanie ubezpieczonej odszkodowania za 2% uszczerbku na zdrowiu z poz. 167 a, podczas gdy powyższa pozycja wskazuje zakres oceny procentowego uszczerbku na zdrowiu od 5 % do 15%.

2) prawa materialnego art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników przez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że ubezpieczonej przysługuje jednorazowe odszkodowanie za 2% uszczerbku na zdrowiu, gdy w rzeczywistości nie doznała ona uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy rolniczej.

3) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, poczynienie ustaleń stojących w rażącej sprzeczności z materiałem dowodowym, a także niedostateczne wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy przez:

- uznanie opinii biegłego ortopedy za prawidłową, pomimo że jest niespójna i nielogiczna, z uwagi na to, że występują w niej elementy, które przeczą ustaleniu ubezpieczonej 2% uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy rolniczej;
- pominięcie wniosków zawartych w piśmie KRUS z 3 lutego 2020 roku. w którym

KRUS kwestionuje opinię biegłego;

Reasumując pełnomocnik organu rentowego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania bądź uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

Wnioskodawczyni na skutek wypadku przy pracy rolniczej doznała złamania 1 kości śródstopia lewego, złamanie zostało wygojone, bez zaburzeń osi i skrócenia kości, ale z deformacją kostną (nadbudowa) w obrębie miejsca złamania. Deformacja może utrudniać ruchomość zarówno ścięgien jak i mięśni tej okolicy, co skutkuje zaburzeniami

czynnościowymi (bólowymi) stopy. Dlatego ubezpieczona na skutek wypadku przy pracy rolniczej nadal odczuwa dolegliwości bólowe stopy lewej powysiłkowe, przy kucaniu czy wchodzeniu po schodach. Wysokość stałego uszczerbku wynosi 2% per analogiam z poz. 167 a tabeli rozporządzenia (...) z 18 grudnia 2002 roku. Kwalifikacja per analogiam złamania I kości śródstopia wnioskodawczyni i jego skutków do poz. 167 a wynika z anatomicznej lokalizacji złamania, a wysokość procentowa od stopnia dysfunkcji.

(dowód: opinii uzupełniająca biegłego ortopedy J. B. - k.47-48 akt)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, że w apelacji organ rentowy zarzuca zarówno naruszenie prawa procesowego art. 233 k.p.c. jak i materialnego art. 10 i 13 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art. 11 ust 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, co wzajemnie się wyklucza. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że zarzut naruszenia prawa materialnego w zasadzie można podnosić jedynie wówczas, gdy nie kwestionuje się dokonanych przez Sąd 1 instancji ustaleń faktycznych. Zarzut naruszenia prawa materialnego winien być bowiem odnoszony do określonego stanu faktycznego - który skarżący akceptuje - a do którego to stanu faktycznego wadliwie zastosowano prawo materialne. Naruszenie prawa materialnego jak wiadomo może nastąpić bądź poprzez jego błędną wykładnię - czyli poprzez mylne rozumienie treści określonej normy prawnej, albo poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, czyli poprzez błędne uznanie, iż do danego ustalonego stanu faktycznego ma zastosowanie dany przepis prawa materialnego, albo też odwrotnie, tzn. przepis, który winien mieć zastosowanie w danym stanie faktycznym - nie został zastosowany (szerzej w tym zakresie por. postanowienie SN z 15.10.2001r. I CKN 102/99; wyrok SN z 05.10.2000r. II CKN 300/00: postanowienie z 28.05.1999r. I CKN 267/99 Prok. i Pr. 1999/11-12/34 : wyrok SN z 19.01.1998r. 1 CKN 424/97OSNC 1998/9/136 i inne).

Z apelacji wynika, że organ rentowy kwestionuje ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny. Główny zarzut dotyczy tego, że Sąd Rejonowy oparł się na zakwestionowanej opinii biegłego ortopedy. W istocie zatem apelujący zarzuca błąd w ustaleniach stanu faktycznego przez Sąd Rejonowy w zakresie powstania stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy rolniczej, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa materialnego tj. art. 10 i art. 13 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art. 11 ust 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Sąd Okręgowy nie podziela tak sformułowanego zarzutu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.. nie można poprzestać na stwierdzeniu, że dokonane ustalenia faktyczne są wadliwe. Niezbędne jest bowiem wskazanie konkretnych przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie ustaleń. Skarżący powinien zwłaszcza wskazać, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im taką moc przyznając (zob. postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, Lex nr 52753, wyrok SN z dnia 6 lipca 2005 r., III CK 3/05, Lex nr 180925).

Okoliczność doznania przez ubezpieczoną w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej uszczerbku na zdrowiu w postaci złamania I kości śródstopia lewego, nie była przedmiotem sporu między stronami. Organ rentowy podzielił w tym zakresie opinię biegłego z zakresu ortopedii J. B.. Zdaniem jednak organu rentowego za doznany przez wnioskodawczynię uszczerbek na zdrowiu w postaci złamania I kości śródstopia lewego, nie można przyznać odszkodowania, gdyż nie jest on wymieniony w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2013 r. poz. 954).

Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić. W załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku pod poz. 167 mieszczą się

złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy określanych w punkcie a) jako złamania I lub V kości - z wyraźnym przemieszczeniem, w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych, za co ustawodawca przyznaje od 5% do 10% uszczerbku na zdrowiu. Nie oznacza to jednak, że w sytuacji złamania kości I śródstopia bez przemieszczenia, brak jest podstaw do tego, by stwierdzić uszczerbek na zdrowiu, jak imputuje KRUS.

Zgodnie z § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, na który powołuje się w opinii biegły, jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej.

Dla przyznania odszkodowania w związku z uszczerbkiem na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy nie jest zatem konieczne, aby występujące u wnioskodawczyni złamanie kości I śródstopia lewego nastąpiło z przemieszczeniem, jak imputuje organ rentowy. Wystarczy fakt wystąpienia uszczerbku, a już rolą biegłego lekarza jest zakwalifikowanie tego uszczerbku pod właściwą pozycję tabeli albo wprost albo, jak w niniejszej sprawie, w przypadku braku odpowiedniej pozycji tabeli dla określenia danego uszczerbku na zdrowiu, w drodze analogii.

Biegły z zakresu ortopedii J. B. w opinii uzupełniającej wyjaśnił, że kwalifikacji złamania I kości śródstopia lewego, które powstało u ubezpieczonej w

następstwie wypadku przy pracy rolniczej z 10 stycznia 2019 roku i ustalenia z tego tytułu 2% stałego uszczerbku na zdrowiu dokonał nie wprost, a jedynie przez analogię z pozycji 167a tabeli - załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2013 r. poz. 954). na co pozwala mu § 8 pkt 3 tegoż rozporządzenia. Biegły podniósł, że w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku nie ma odpowiedniej pozycji do określenia uszczerbku doznanego przez ubezpieczoną, gdyż wnioskodawczyni nie doznała złamania z przemieszczeniem, jak tego wymaga po/. 167 a i co zarzuca organ rentowy. Nie mniej złamanie mimo, że zostało wygojone, to nastąpiła deformacja kostna okolicy złamania. Powyższe dało asumpt biegłemu do zastosowania poz 167 a załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku per analogiam i w konsekwencji ustalenia uszczerbku na 2%, tj. poniżej widełek z poz 167 a, które przewidują uszczerbek od 5do15%. Kwalifikacja per analogiam złamania I kości śródstopia wnioskodawczyni i jego skutków do poz. 167 a wynika - jak wyjaśnił biegły - z anatomicznej lokalizacji złamania, a wysokość procentowa od stopnia dysfunkcji. Sposób rozumowania biegłego i wnioski końcowe opinii są prawidłowe, jasne i logiczne.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność, że u wnioskodawczyni nie doszło do złamania z przemieszczeniem, nie oznacza braku podstaw do jego oceny przez biegłego per analogiam z pkt 167a tabeli. Pomimo prawidłowo ustalonych faktów medycznych co do naruszenia sprawności organizmu ubezpieczonej na skutek wypadku przy pracy rolniczej, komisja lekarska KRUS wyciągnęła nieprawidłowe wnioski co do braku uszczerbku na zdrowiu, z uwagi na brak odpowiedniej w tabeli pozycji dla zakwalifikowania stwierdzonego uszczerbku. Stwierdzenie upośledzenia sprawności organizmu na skutek wypadku przy pracy, zobowiązywało KRUS do ustalenia wysokości tego uszczerbku, tak jak to uczynił prawidłowo biegły, opierając się na § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku. Opinia komisji lekarskiej KRUS jako nieprawidłowa nie może być podstawą orzekania w sprawie. Tym bardziej, że opinia komisji lekarskiej KRUS nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., a zatem nie korzysta z domniemania prawdziwości i autentyczności. Opinia ta jest dokumentem prywatnym, która stanowi jedynie dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Ponieważ wnioskodawczyni zaprzeczała prawdziwości tych dokumentów (spór dotyczył dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca), ciężar wykazania prawdziwości tego dokumentu prywatnego w myśl art. 253 zd. 2 k.p.c. spoczywał na organie rentowym jako osobie, która chce z tego

dokumentu skorzystać. To zatem organ rentowy miał obowiązek wykazania, że wnioskodawczyni na skutek wypadku przy pracy nie doznała długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu, tak jak to wynika z dokumentów prywatnych w postaci opinii komisji lekarskiej sporządzonej na zlecenie KRUS. Tymczasem organ rentowy swoją inicjatywę dowodową ograniczył do polemiki z opinią biegłego sądowego. Zgłoszenie przez stronę zarzutów do opinii biegłego nie pozbawia jej mocy dowodowej, jak chce organ rentowy.

Tym bardziej jeśli zarzuty są li tylko polemiką z prawidłowymi wnioskami opinii, jak to

miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Dodatkowo należy podnieść, że do opinii uzupełniającej KRUS nie zgłosił jakichkolwiek zastrzeżeń. Wręcz przeciwnie stwierdził, że opinię akceptuje. Co więcej również lekarz orzecznik KRUS. tak samo jak biegły sądowy ustalił, że ubezpieczona na skutek wypadku przy pracy rolniczej doznała 2% stałego uszczerbku na zdrowiu.

Biorąc pod uwagę, że wnioskodawczyni doznała na skutek wypadku przy pracy rolniczej z dnia 10 stycznia 2019r. uszczerbku na zdrowiu w postaci złamania 1 kości śródstopia lewego, które po wygojeniu doprowadziło do zniekształcenia kości śródstopia (nadbudowa kostna), prawidłowo biegły uznał ten uszczerbek za stały w rozumieniu art. 13 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników'. Zgodnie bowiem z tym przepisem za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. U wnioskodawczym nastąpiło trwale zniekształcenie I kości śródstopia.

Reasumując Sąd I instancji nie naruszył prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. Tym samym chybione są także zawarte w apelacji zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego, to jest art. 13 oraz art. 10 ust 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c, orzekł jak w sentencji.